

Til: Stortingets finanskomite

Fra: NHO Transport

Sak: Revidert nasjonalbudsjett 2024

Dato: 21.05.24

NHO Transport organiserer selskaper innen persontransport på vei og bane. Mange av foreningens medlemmer drifter den fylkeskommunale kollektivtrafikken basert på anbuds-kontrakter. NHO Transport vil gjerne gi følgende innspill til komiteens behandling av forslag til Revidert nasjonalbudsjett:

1. Behov for langsiktig finansiering

Kollektivtrafikken er en samfunnskritisk funksjon, som tusenvis av reisende hver dag er avhengige av for å komme frem og tilbake til jobb, skoler, helseinstitusjoner, butikker og fritidsaktiviteter. Næringen sysselsetter bortimot 20.000 ansatte, og investeringer i nødvendig materiell er kapitalkrevende.

På denne bakgrunn er det svært betenkelig og beklagelig at den fylkeskommunale kollektivtrafikken må forholde seg til halvårlige budsjettbehandlinger via Statsbudsjettet på høsten og Revidert på vårparten. I tillegg kommer usikkerheten knyttet til budsjett-behandlingen på fylkesnivå. Dette skaper en stor grad av uforutsigbarhet og usikkerhet for alle aktører på kollektivsiden, og Stortinget bør på denne bakgrunn sørge for en langsiktig og tilstrekkelig finansiering. NHO Transport anmoder på denne bakgrunn Stortinget om å fatte følgende verbalvedtak:

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om hvordan den fylkeskommunale kollektivtrafikken kan sikres, langsiktig, forutsigbar og tilstrekkelig driftsfinansiering for å ivareta sin samfunnskritiske funksjon.

2. Behov for kortsiktig finansiering

De siste årenes kostnadsøkninger knyttet til drift av kollektivtrafikken er langt høyere enn nivået på den kommunale deflatoren. Som det fremgår av Kollektivtrafikkforeningens notat til komiteen, har dette blant annet medført følgende:

- I Østfold er det annonsert kutt på 17 millioner for resten av inneværende år, noe som medfører at 15 ulike ruter vil bli nedlagt. 2025 ser enda verre ut med beregnet budsjettkutt på 54 millioner.
- I Buskerud blir det kuttet med 45 millioner i 2024. Dette medfører at en rekke linjer blir nedlagt. Dette gjelder både i Drammen og i mer grigrendte strøk.
- Møre og Romsdal blir tvunget til å redusere produksjonen med 25,1 millioner i 2024. Man regner også med at budsjettet må kuttes med 45,5 millioner i 2025.

NHO Transport anmoder på denne bakgrunn om at tilskuddet til fylkeskommunene økes i Revidert nasjonalbudsjett. Midlene bør øremerkes til kollektivdrift.

3. En fremtidsrettet satsing

Transportøkonomisk institutt har i en rapport fra høsten 2023 dokumentert at økt satsing på kollektivtrafikken gir samfunnsmessige gevinster på tre måter:

- Miljø- og klimamessige gevinster fordi kollektivmidler gir langt lavere utslipp per passasjerkilometer enn øvrige transportmidler. Økte kollektivandeler og redusert bilbruk er en forutsetning for at Norge skal innfri klimamålsetningene og ambisjonene om et fremtidig lavutslippssamfunn.
- Økonomiske gevinster ved at kollektivtrafikken byr på stordriftsfordeler og har lavere skadekostnader enn øvrige transportformer. Økt satsing på kollektivtrafikken reduserer også behovet for kostbar veiutbygging.
- Sosiale gevinster ved at kollektivreiser er et tilbud for alle. Den har spesielt stor betydning for lavinntektsgrupper.

Skulle det være ønskelig med mer informasjon, kan følgende personer kontaktes i NHO Transport:

Jofri Lunde	Næringspolitisk sjef	jofri.lunde@transport.no	41 16 19 44
Jon Stordrange	Adm. direktør	jon.stordrange@transport.no	41 50 67 70